

Infoblad M: Voorkomen verspreiding duizendknoop op nieuwbouwlocaties

Op locaties waar nieuwbouw wordt gerealiseerd bestaat het risico dat er bij grondverzet grond met duizendknoopresten wordt toegepast, waardoor er duizendknoopharden kunnen ontstaan. Ook kan het voorkomen dat er al duizendknoopharden aanwezig zijn op een locatie waar een ontwikkeling gaat plaats vinden. Voor nieuwe gebouwen of huizen met een dichte fundering vormt duizendknoop in principe geen risico voor aantasting. Duizendknoop kan wel voor overlast zorgen in tuinen, perken, openbaar groen of op verhardingen. Aangezien bij nieuwbouw sprake is van transactie van grond is het onwenselijk dat hier duizendknoop opkomt na de oplevering van het gebouw of terrein. De nieuwe eigenaar wordt dan onverwacht met duizendknoop geconfronteerd. Dit kan leiden tot geschillen met de projectontwikkelaar of aannemer. Dit infoblad gaat over het voorkomen van (verspreiding van) duizendknoop op nieuwbouwlocaties.

1. Afspraken maken

- a. Maak duidelijke afspraken tussen opdrachtgever en uitvoerder van de werkzaamheden (bijvoorbeeld aannemer) over de taken en verantwoordelijkheden. Denk hierbij aan:
 - Wie is verantwoordelijk voor het in kaart brengen van eventuele groeilocaties van duizendknoop op het terrein?
 - Wat is de te leveren inspanning voor zorgvuldig werken en de nazorg?
 - Waar ligt de verantwoordelijkheid voor situaties waarbij ondanks zorgvuldig werken en nazorg er toch duizendknoop opkomt?
- b. Leg in het contract of de aanbesteding vast welke afspraken worden gevolgd met waar nodig verwijzingen naar (infobladen uit) het Landelijk Protocol Duizendknoop.
- c. Maak goede afspraken voor tijdelijke gebruik (pacht), bouwrijp maken en oplevering van locaties aangaande duizendknopen. Ook bij aankoop van grond is het raadzaam te bepalen of er duizendknoop op locatie aanwezig is en om afspraken te maken over verantwoordelijkheden omtrent duizendknoop.

2. Inventariseren projectlocatie of bronlocatie op duizendknoop

- a. Controleer in het informatiesysteem van de terreineigenaar of in een van de landelijke informatiesystemen (zie **Infoblad B: Communicatie over duizendknoop**) of aanwezigheid van duizendknoop bekend is voor de projectlocatie, aanliggende locaties, of de bronlocatie van grond die wordt aangevoerd.
- b. Voer een visuele inspectie uit in het groeiseizoen (mei t/m september) om de aanwezigheid van Aziatische duizendknoop te bevestigen dan wel uit te sluiten. Maak hierbij foto's en aantekeningen van de waarnemingen. Inspecties zijn niet zinvol als er net gemaaid is. Combineer inspecties eventueel met (reeds geplande) flora- en fauna-inventarisaties of quick scans. Wanneer een inspectie toch in de winter moet worden uitgevoerd, moet er worden gelet op aanwezigheid van afgestorven stengels en moeten er daarnaast steekproefsgewijs gaten worden gegraven om te controleren of er duizendknoopwortels zitten (zie **Infoblad A: Herkenning duizendknoop** voor herkenning van wortels). Laat bij twijfel de wortels ter plekke beoordelen door een deskundige of laat een DNA analyse uitvoeren.
- c. De aanwezigheid van Aziatische duizendknopen op nieuwbouwlocaties is onwenselijk. Daarom is het van belang om regelmatig preventief de locatie te inspecteren op duizendknopen (of nabij gelegen harden). Braakliggende terrein lopen risico op illegale dumpingen van grond- en snoeiafval.

- d. Meld nieuwe groeilocaties in het informatiesysteem dat gehanteerd wordt door de terreineigenaar inclusief het oppervlak van de groeilocatie.

3. Markeren groeilocaties in het veld

- a. Markeer de groeilocaties van duizendknoop in het veld met een permanente markering, zoals bijvoorbeeld gekleurde houten palen. Het verdient aanbeveling om zoveel mogelijk te werken met uniforme kleuren en materialen. De markering moet bovendien hoog genoeg zijn, zodat de markering niet overgroeit raakt door gras of andere vegetatie.
- b. Plaats de markering op minimaal 3 meter vanaf de laatst zichtbare plant. Er kunnen namelijk kleine duizendknoopplantjes verborgen zitten tussen de andere vegetatie.
- c. Plaats eventueel een informatiebordje om vragen af te vangen.
- d. Als de uitvoerder van de werkzaamheden werkt met een digitaal beheersysteem waarin de begrenzing van de groeilocaties nauwkeurig is ingetekend en waarmee de ligging van de locaties in veld te raadplegen is, kan de fysieke markering van groeilocaties in het veld achterwege blijven.

4. Informeren binnen eigen organisatie en onderaannemers

- a. Informeer de verantwoordelijke binnen de eigen organisatie en ingehuurde (onder)aannemers over duizendknoopproblematiek door middel van infobladen en/of een infobijeenkomst (zie ook **Infoblad B: Communicatie over duizendknoop**).
- b. Zorg dat de uitvoerders van de werkzaamheden (inclusief de medewerkers in het veld) duizendknoop herkennen (zie ook **Infoblad A: Herkenning duizendknoop**).
- c. Instrueer de uitvoerders van de werkzaamheden over alle afspraken om verspreiding van duizendknoop te voorkomen (zie onderstaande zorgvuldigheidseisen). Doe dit bij voorkeur in het veld.

5. Uitvoeren maaierwerkzaamheden met alle zorgvuldigheidseisen

Indien er op nieuwbouwlocaties maaierwerkzaamheden plaatsvinden dient te gebeuren volgens de regels uit het **Infoblad C: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij maaierwerkzaamheden**

6. Uitvoeren grondwerkzaamheden met alle zorgvuldigheidseisen in de buurt van een groeilocatie

Zie **Infoblad D: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij grondwerk**

7. Uitvoeren grondwerkzaamheden met alle zorgvuldigheidseisen in een groeilocatie

Bij het uitvoeren van grondwerkzaamheden op een nieuwbouwlocatie is het raadzaam om over te gaan tot een volledige verwijdering van de aanwezige groeilocaties van duizendknoop.

Zie **Infoblad D: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij grondwerk** voor alle zorgvuldigheidseisen

8. Aanvoer van grond

Zie **Infoblad D: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij grondwerk**

9. Verwijderen en beheersen van duizendknoop op nieuwbouwlocaties

- a. Bij nieuwbouwlocaties verdient het altijd aanbeveling om duizendknoophaarden te verwijderen. Wanneer dit niet mogelijk is, dient er minimaal te worden overgegaan tot het beheersen van de haarden.
- b. Geschikte verwijderingsmethoden voor groeilocaties van duizendknoop zijn:

- Handmatig uittrekken van scheuten met wortel en al (bij kleine haarden) (zie **Infoblad E: Voorkomen verspreiding duizendknoop door groenafval** voor het zorgvuldige afvoeren van duizendknoopresten);
- Ontgraven en zeven van grond (zie **Infoblad D: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij grondwerk** voor alle zorgvuldigheidseisen);
- Ontgraven en afvoeren van grond (zie **Infoblad D: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij grondwerk** voor alle zorgvuldigheidseisen);
- Afdekken.

Voor verdere informatie over deze methoden wordt verwezen naar www.bestrijdingduizendknoop.nl.

- c. Geschikte methodes voor het beheersen van duizendknoop op nieuwbouwlocaties zijn:
- Frequent maaien en afvoeren (minimaal 1 x per maand) (Zie **Infoblad C: Voorkomen verspreiding duizendknoop bij maaierwerkzaamheden** voor alle zorgvuldigheidseisen);
 - Heetwaterbehandeling;
 - Gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- Het gebruik van bestrijdingsmiddelen is afhankelijk van het beleid dat de organisatie (terreineigenaar of beheerder) hanteert. Per middel dient bovendien via het wettelijk gebruiksvoorschrift te worden nagegaan (<https://toelatingen.ctgb.nl>) of het gebruik is toegestaan voor Aziatische duizendknopen, voor welk toepassingsgebied en het type toepassing (bespuiten, injecteren etc.).

Voor verdere informatie over deze methoden wordt verwezen naar www.bestrijdingduizendknoop.nl.

10. Nazorg / monitoring

- a. Monitor jaarlijks de groeilocatie op omvang en stengeldichtheid en neem hierbij foto's van de groeilocaties.
- b. Als er sprake is van uitbreiding van de groeilocatie moet er worden nagedacht over aangepast beheer of eventueel verwijdering van de duizendknoop op deze locaties. Zie hiervoor [Beslisboom Bestrijding Duizendknoop](#)
- c. Inspecteer jaarlijks het werkgebied nabij de bekende groeilocaties om te bepalen of er eventueel nieuwe groeilocaties zijn ontstaan. Als dit het geval is, verwijder de nieuwe plantjes dan volledig (met wortels). Als dit veel voorkomt moet het beheer van de locatie geëvalueerd worden.
- d. Controleer gedurende drie jaar minimaal een keer per groeiseizoen (mei t/m september) of er op een groeilocatie waar verwijdering heeft plaatsgevonden nog jonge scheuten opkomen.
 - Indien dit het geval is, meld dit bij de grondeigenaar dan wel beheerder en houd hier bij toekomstige werken rekening mee.
 - De jonge scheuten dienen handmatig worden verwijderd inclusief de wortels. Gebruikt bij voorkeur een riek of spitvork om de duizendknoopwortels uit te graven.
 - Indien gedurende drie aaneengesloten jaren geen jonge scheuten omhoog komen in het groeiseizoen (mei t/m september) kan de groeilocatie worden afgemeld in het informatiesysteem dat gehanteerd wordt door de terreineigenaar.